

Károsítóhelyzet alakulása

Zala megye, 2021.03.15-22.

Időjárás:

Az elmúlt egy hétben eleinte folytatódott a hűvösebb időjárás, majd lassú enyhülés, felmelegedés kezdődött. Csapadék továbbra sem esett, mellette pedig a gyakran élénk szélmozgás tovább szárította a talajok felszínét. A talajhőmérséklet emelkedett, jelenleg átlagosan 6-9 fok között alakul. A hőmérsékleti értékek szintén emelkedtek, az éjszakai lehülés csupán egy-egy nap volt 0 fok alatt mérhető. Több napon keresztül a nappali felmelegedés 16-19 fok közötti volt.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia:

Őszi árpa: bokrosodás (5-6 mellékhajtás), őszi búza: bokrosodás (átlagosan 3-5 mellékhajtás).

A szárazság továbbra sem kedvez a gabonafélék fejlődéséhez, a felmelegedéssel azonban a károsítók betelepődése, felszaporodása általánossá vált.

Károsítók:

A **szeptóriás foltosság** előfordulására az érzékeny állományokban mindenképp figyelni kell, mert általában ugyan gyenge mértékű a betegség fellépése de egy-egy táblán (technológiától függően) közepes mértékű károsodás is megfigyelhető az alsó leveleken (1. fotó).

Ezekon a levélfoltokon a piknídiumok jelenléte, abból a piknospórák szóródása tömeges. A fertőzéshez a várhatóan felmelegedő hőmérsékleti körülmények kedveznek, azzal együtt, hogy az állományokban jelentős a páralecsapódás, azaz hosszú ideig marad nedves a növényfelület.

1. fotó: Szeptóriás levélfoltosság őszi búzán

Őszi árpában a hálózatos levélfoltosság okozhat gondot védekezés hiányában. A tünetek alapján valószínűsíthető, hogy a hálózatos levélfoltosság „spot” típusú, ovális foltokat okozó formája (*Pyrenophora teres f. maculans*) is egyre gyakoribb az állományokban (2. fotó), a hossz- és keresztirányú nekrotikus foltokat okozó levélfoltosság mellett (*Pyrenophora teres f. teres*). Az enyhe télen a betegség gyenge de egy-egy táblán közepes mértékű fertőzöttsége alakult ki (elsősorban az alsó leveleken), melynek növekedése a bőséges harmatképződés és melegedő időjárás esetén valószínűsíthető.

Őszi árpában észlelési szinten **rozsdá** telepek is megfigyelhetők.

A **vetésfehérítő bogarak** betelepődése megkezdődött, a búza szegélyzónában 1-2 db imágó/10 hálócsapás, őszi árpa szegélyben 3-5 db imágó/10 hálócsapás mennyiségben fogtuk a kártevőket. A felmelegedéssel (tartósan 10-12 fok feletti nappali hőmérséklet) a betelepedés intenzívvé válása várható.

2. fotó: Hálózatos levélfoltosság őszi árpán (*Pyrenophora teres f. maculata*)

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: szárbaindulás.

A repce állományok fejlődéséhez is nagy szükség lenne a csapadékra. Ennek hiányában fejlődésük lényegesen lassabb amellet, hogy a felmelegedés kedvez a folyamatnak.

Károsítók:

A hűvös napokon a kártevők betelepődése szinte leállt, azonban a múlt heti felmelegedéssel újra erőre kaptak.

Megfigyelhető az állományokban a **repceszár-ormányos második betelepődési hulláma**. Az egyedszám egyértelműen növekvő (10-14 db imágó/csapda/3 nap). A korábban lerakott tojásokból a lárvakelés folyamatos, a különböző korú lárvák táplálkozása is megfigyelhető a

levélnyelekben (nem vagy nem megfelelő időben védett táblán). A védett táblákon jóval kedvezőbb a helyzet és a megfigyelések alapján a második betelepedési hullám egyelőre ezeken nem is mérhető.

Megkezdődött a **repcefénybogarak** betelepedése is a táblákra, 5-10 db imágó/csapda/3 nap fogással.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Alma, körte: egérfüles állapot, korai zöldbimbó;
Cseresznye, meggy, szilva: rügyfakadás-zöldbimbós állapot;
Kajszli: pirosbimbós állapot-első virágok nyílása.

Kajsziban a fagykár nem növekedett eddig számottevő mértékben, amely az éjszakai lehűlések gyakoriságának csökkenésével magyarázható.

Károsítók:

A lemosó permetezések továbbra is aktuálisak, de azokat néhány napon belül már célszerű befejezni (kései kajszli, alma, körte, szilva, cseresznye, meggy).

Almában a varasodás aszkospóra szóródása a csapadék érkezésével várható. A pszeudotéciumokban (aszkuszkokban) érettek a spórák, ezen kívül a fejlődésnek köszönhetően fertőzésre alkalmas levélfelület is rendelkezésre állhat a legtöbb fajtában.

Körtében körtelelvélbolha imágóinak száma növekedett, 10 ágrész kopogtatásával ~8-10 db imágót gyűjtöttünk. A tojásrakás intenzitása is növekedett, a rügyek ~13-15 %-án találtunk tojásokat.

SZÓLÓ

Növényfenológia: rügyduzzadás-rügyduzzadás vége.

Károsítók: A lemosó permetezések (ahol esetleg nem tették össze) még elvégezhetők, sőt a kártevők (pl. atkák) ellen a napokban lesz optimális ideje (rügy gyapotos állapot). A boncolt rügyekben már aktivizálódtak a kártevők (pl. nemezes gubacsatka), a korábbi fajtákban a rügypikkelyek szétnyílásával már szinte boncolás nélkül is jól láthatók (mikroszkóp alatt).

Zalaszentlőrinc, 2021. március 29.

Tűh Annamária
előrejelző